

Dosarul nr.2r-289/23
2-21141233-01-2r-03072023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – C. Roșca
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Grigore Grigoriță,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Ion Musteață împotriva lui Grigore Grigoriță cu privire la încasarea sumei obținute fără justă cauză, a dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Grigore Grigoriță cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, s-a restituit apel depus de Grigore Grigoriță,

constată:

La 22 septembrie 2021, executorul judecătoresc Ion Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Grigoriță cu privire la încasarea sumei obținute fără justă cauză, a dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către executorul judecătoresc Ion Musteață, s-a încasat din contul lui Grigore Grigoriță, în beneficiul executorului judecătoresc Ion Musteață, suma de 2 963,40 lei cu titlu de sumă obținută fără justă cauză, suma de 801,42 lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 150 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat (f.d.38).

La 11 ianuarie 2023, Grigore Grigoriță a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2022, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 42-44).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 14 martie 2023 a respins cererea lui Grigore Grigoriță cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit cererea de apel depusă de Grigore Grigoriță (f.d.55-58).

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Grigore Grigoriță, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate, soluționarea problemei cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei instanței de apel pentru judecarea în fond a apelului (f.d. 63-66).

În motivarea recursului Grigore Grigoriță a indicat că instanța de apel la emiterea soluției sale privind respingerea cererii cu privire la repunerea apelului în termen a apreciat eronat circumstanțele cauzei civile și a neglijat motivele invocate de către apelant în susținerea cererii privind repunerea în termen a apelului.

În acest sens a menționat că termenul de declarare a apelului a fost omis întemeiat, deoarece nu a participat la pronunțarea hotărârii instanței de fond și a primit copia hotărârii contestate din 08 noiembrie 2022 abia la 28 decembrie 2022. În acest context a susținut că prin respingerea cererii cu privire la repunerea în termen i se încalcă dreptul de acces liber la justiției și dreptul la un proces echitabil.

În opinia recurentului concluziile instanței de apel vin în contradicție cu probele prezentate de către acesta în susținerea cererii cu privire la repunerea în termen. Argumentele și motivele instanței de apel precum că nu există teme pentru a fi repus în termenul de contestare cu apel poartă un caracter general și înlocuiesc obligația instanței de a examina fiecare motiv invocat de apelant în susținerea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului.

Grigore Grigoriță a susținut că sunt întrunite toate condițiile pentru a fi repus în termenul de declarare a apelului, care a fost omis din motive întemeiate, în acest sens a invocat practica judiciară prin care unele persoane în situații similare au fost repuse în termenul de declarare a apelului.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din conținutul normei de drept menționate se desprinde faptul că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii instanței de apel începe a curge de la data comunicării actului de procedură.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 14 martie 2023 și expediată participanților la proces, la 11 mai 2023 (f.d.53). Confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul expediat de Grigore Grigoriță, la 29 mai 2023, se consideră a fie depus în termen.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că Ion Musteață a inițiat procesul civil împotriva lui Grigore Grigoriță cu privire la încasarea sumei obținute fără justă cauză, a dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Cererea de chemare în judecată prin hotărârea din 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă integral (f.d.38).

La 11 ianuarie 2023, Grigore Grigoriță a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2022, totodată solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 42-44).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 14 martie 2023 a respins cererea lui Grigore Grigoriță cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, a restituit cererea de apel depusă de Grigore Grigoriță (f.d.55-58).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362 alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă odată cu expirarea termenului prevăzut de lege încetează dreptul de a efectua actul de procedură, iar nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din acest drept, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 369 alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost adoptat, la 08 noiembrie 2022.

În circumstanțele cauzei civile respective, termenul de declarare a apelului de 30 de zile a început să curgă, de la 09 noiembrie 2022, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 08 decembrie 2022.

Grigore Grigoriță și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 11 ianuarie 2023, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, menționând că nu a participat la pronunțarea hotărârii, copia căreia a recepționat-o abia la 26 decembrie 2022.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă și anume art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces, nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Legiuitorul prin instituirea termenelor procedurale a urmărit respectarea regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, care pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează exercitarea cu rea-credință de către participanții la proces a drepturilor procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Grigore Grigoriță a beneficiat de acest drept și a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând faptul că termenul a fost omis, deoarece instanța de fond abia la 26 decembrie 2022 i-a comunicat hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiat acest argument, ori Grigore Grigoriță nu a menționat ce l-a împiedicat până la 26 decembrie 2022 să ia cunoștință cu materialele cauzei și respectiv cu hotărârea instanței de fond, or din lucrările dosarului rezultă că a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află cauza civilă unde are calitatea procesuală de pârât, la 08 ianuarie 2022 a prezentat referință asupra cererii de chemare în judecată și s-a prezentat în ședințele de judecată (f.d. 24-28).

În plus, instanța de recurs mai relevă că hotărârile judecătorești au un caracter public, prin urmare actele judecătorești se publică pe Portalul Instanțelor Naționale de Judecată.

La caz, dispozitivul hotărârii din data de 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost publicat, la 15 noiembrie 2022, pe pagina web a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, <https://jc.instante.justice.md/>.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către Grigore Grigoriță a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 08 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ori recurentul, cunoscând despre inițierea procesului civil împotriva sa, chiar și în condițiile neprezentării la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesat în soarta soluționării litigiului în care are statut de pârât, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând un comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Grigore Grigoriță a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Ion Musteață împotriva lui Grigore Grigoriță cu privire la încasarea sumei obținute fără justă cauză, a dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Astfel, trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Grigore Grigoriță din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect instanța de recurs notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Totodată, prin recursul înaintat Grigore Grigoriță a invocat practica judiciară, pretinzând că anumite persoane apelante, în situații similare ca a sa, au fost repuși în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată stabilește că circumstanțele prezentei cauze diferă de circumstanțele care au stat la baza luării deciziilor invocate de recurent sub aspect de practică. Cu atât mai mult că completul de judecată nu este, în general, legat de o hotărâre pronunțată de un alt judecător, dar nici chiar de propriile sale hotărâri, întrucât completul de judecată se pronunță pe un caz particular, care se prezintă în fața sa și care, la caz, este distinct de practica invocată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Grigore Grigoriță.

Se menține încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de executorul judecătoresc Ion Musteață împotriva lui Grigore Grigoriță cu privire la încasarea sumei obținute fără

justă cauză, a dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
Decizia este irevocabilă

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă